

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 300.— Negyed évre K 75.—
Fél évre 150.— Egy hónapra 25.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 10-20

Az 1921. évi állami költségvetés

9-96 milliárd a fedezendő hiány

Budapest, szept. 14. A nemzetgyűlés mai ülésén terjesztette be Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter az 1921. évi állami költségvetést, melynek érdekesebb adatai itt következnek:

Az állam összes kiadásai 20-2 milliárdra rúgnak. Ezzel szemben a rendes bevételekből 8-8 milliárd,

a rendkívüli bevételekből 1-44 milliárd a fedezet, úgy, hogy

a fedezendő hiány 9-96 milliárd.

A rendes állami pénztárkezelésben felesleg mutatkozik, azonban az államháztartás mérlegében a túlsúly a rendkívüli bevételeknek és kiadásoknak jut. A rendkívüli kiadások túlságosan nagysága idézi elő a deficitet.

Megjegyezzük, hogy a meg nem csonkított Nagy-Magyarország hétközi költségvetésében az összes kiadások alig néhány millióval haladták túl a 2 milliárdot.

A rendes kiadások főtételei: A kormányzói hivatal 28-3 millió, a nemzetgyűlés 15-7 millió, ezzel szemben a kiscsúszmánytervezés kiadása csak 55,650 korona. Alkalmazotti törlesztése és kamatai 3-46 milliárd, honvédelmi kiadások 4-6 milliárd, karhatalmi költségek 1-12 milliárd, a nemzeti hadsereg első felszerelésének költségei 2-035 milliárd.

A rendes bevételek közül kiemelni a jelentős a következő tételeket: Máv. 2-5 milliárd, posta 536 millió, állami üzemek 456 millió. Adókból: Földadó: 275 millió, házáadó 56 millió, kereseti adó 172 millió, vállalatok adója 200 millió, jövedelmi pótdó 147 millió, vagyonadó 100 millió, fényüzési adó 150 millió, vasuti hadiadó 120 millió korona.

A triezsti zavargások

Lugano, szept. 14. Milanoi lapok jelentik, hogy Triestben a rend helyreállítása végett a felázadt városrészeket katonacsapatok szállták meg, miközben heves harcok voltak, melyekben a tüzér és gépfegyverek is résztvettek. Egy pincében az utóbbi napok áldozataiként husz holttestet találtak.

Bécs, szept. 14. Triestből jellenik: San Giacomo városrészben este 10 óra után tilos az utcákon járni. A munkáskamara úgy döntött, hogy a sztrájkot abba kell hagyni, a kikötő- és hajózási munkások azonban nem engedelmesskedtek és még mindig sztrájkolnak.

200.000-nél több menekültől kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyetek menekült-bélyeget!

Kiew és Charkow az ukrán felkelők kezén

A lengyelek átlépték a Curzon vonalat — Koncentrikus támadás a vörösök ellen

Basel, szeptember 14. Az itteni ukrán hírszolgálat jelentése szerint az ukrán parasztlázadás egyre terjed. Eddig tízezer paraszt fogott fegyvert a szovjet ellen. A felkelők megszállták Kiew és Charkow városokat.

Bécs, szeptember 14. (M. T. L.) A Neues Wiener Tagblatt jelenti Kopenhágából: Kovnoi távirat szerint a lengyel csapatok szombaton éjjel átlépték a Curzon-vonalat és három várost a vonalon túl megszállták.

Berlin, szept. 14. Makarow tábornok Wrangel megbízásából Varsóba érkezett, hogy a szovjet uralomra mérendő döntő csapás előkészítéséről tárgyalásokat folytasson. Wrangel tábornok Odessza felől, Lengyelország Minszk irányából, Petljura Ukrajna déli részéből, Machno szabad csapatai észak felől támadnak meg egyidőben a vörös hadsereget. Makarow azzal érvel a lengyel politikusok előtt, hogy Szovjet-Oroszországgal ugysem lehet sem őszinte, sem tartós békét kötni és így a Csiszerinnel folytatott tárgyalásaik ugyis eredménytelenek maradnak.

Korányi pénzügyminiszter a pénzügyi helyzetről

Nagy vihar a nemzetgyűlésen egy képviselő sürgönye miatt — Megszavazták az illetékjavaslatot

Budapest, szept. 14. A nemzetgyűlés mai ülését negyed tizenegyre nyitotta meg Rakovszky István elnök.

Napirend előtt Korányi pénzügyminiszter bejelentette az 1920-21. évi állami költségvetésről szóló javaslatot. Elnök több kérvényt mutat be, közöttük a debreceni máv. nyugdíjasoknak Bernolák Nándor képviselő által ellenjegyzett és benyújtott kérvényét anyagi helyzetük javítása iránt.

Attértek az illetékemelésről szóló javaslat folytatódó tárgyalására.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter: Szó sem lehet arról, hogy a javaslat meglepetésszerűen érte a Házat. Közel hét hónapja fekszik tárgyalásra készen és minden képviselőnek módja és alkalmja volt beletekinteni.

Megindokolja, hogy miért kellett a numerus clausus tárgyalásának félbeszakításával ezt a javaslatot napirendre tűzni.

Tíz pénzügyi javaslat van tárgyalásra készen.

Ez olyan halmaz, hogy nem is tudja, mikorra készülnek el vele. Szükséges volt, hogy a javaslat minél előbb tárgyalásra kerüljön annál is inkább, mert a kormány abból a feltevésből indult ki, hogy a numerus clausust minden különösebb vita és módosítás nélkül elfogadják a Ház.

Elsőrendű szükség, hogy az államháztartást rendezhessük, mindamelllett nagy meglepetéssel látja, hogy olyan vitát provokáltak, amelynek inkább a kormányprogram vitájánál lett volna helye, amelynek teljes kifejtésére a képviselőknek sokkal alkalmasabb lenne a budget tárgyalásánál felszólalni.

Gaál Gasztonnal polemizál, aki azt állította, hogy az államháztartás olyan, mint a magánháztartás. A magánháztartással szemben az államháztartásnál inkább a bevételeket kell gyarapítani, mint a kiadásokat csökkenteni.

A tisztviselő-kérdésben Gaál Gaszton legnagyobb csodálkozására nem a tisztviselőket védte. A tisztviselő nem cseléd, nem szerződése köti az államhoz.

A magyar állam ezeréves egységes állam volt és marad. Nem változott Magyarország, hogy egy kis csoport felforgató megbontotta az államot és az ellenség fegyveres kézzel elrabolta darabjait. A nemzet becsülete kívánja, hogy a szerződéseket betartsa és állja, amíg tudja.

Tény az, hogy összes állami intézményeink nagyok a mai Csonka-Magyarországhoz képest, de ezeket egyszerre megszüntetni nem lehet. Hozza lehet kezdeni a megszüntetésükhöz, de ehhez a közhangulat is szükséges. Én mindig védtem a tisztviselőket és amit ma meg lehet tenni, megtettem, de igaz van Gaál Gasztonnak: meg kell érteniök a köztisztviselőknek, hogy nem olyan munkaadóval állanak szemben, akiktől csak fizetést várhatnak, hanem együttesen, közösen kell dolgozunk. Minden lehetőséget elkövetünk, hogy megtaláljuk e kérdésben a megoldást.

Kézpénz helyett természetbeni ellátást adunk s ha ez eddig nem is sikerült teljesen, de remélhetőleg mostantól kezdve új alapokon végképen meg tudjuk oldani e kérdést.

A tékozlás elkerülésére felhívta több képviselő

az autók számának redukálását és a színházakat, valamint a tudományos intézeteket.

Az autók számát leszállítottuk és a honvédelmi miniszter ur is kijelentette, hogy a katonai autók számát csökkenti. A színházakat a legridegebb pénzügyi felfogás szerint igazgatják, de a színházak és az Opera annyira összeforrt kulturánkkal, hogy nem lehet lemondani róluk. Remélhető, hogy a kultuszminiszter ur segíteni fog azon igyekezetemben, hogy a kiadásokat leszállítsuk és a legnagyobb szigorral átvizsgálja a szerződéseket.

A tudományos intézetek éppen olyan állam elsőrendű szükségletei, amely bajban van, mert csak tudománnyal és kultúrával lehet egy bajbajutott államot újból felépíteni.

Ami a háboros vagyonok megadóztatását

illeti, ez nem könnyű probléma. Nagyon nehéz disztigálni a különböző háboros vagyonok között, de minden meg fog történni, hogy igazságosan oldjuk meg. Pénzügyeink rendezéséhez

gazdasági békére

van szükségünk, amely szomszédaink ellenállása folytán eddig nem állott be. De

belbékére, belső harmóniára

is szükségünk van, szükséges, hogy az egész nemzet át legyen hatva attól az érzéstől, hogy segítségünk az országon.

Régi pénzügyi politikája tényleg nem vált be. Ama bizonyos zárt ülés előtt az volt a helyzet, hogy 14 milliárd kiadással szemben 10 milliárd bevételre számított. Akkor az a remény volt, hogy a gabonamonopólium révén sikerülni fog a deficit jelentékeny részét eltüntetni. Sajnos, ez a terv megghiúsult, a termés nem vált be úgy, amint reméltük.

Károsan hatott a gabonaárának emelése.

200 koronáról 500 koronára emelték az árat és ez — amint előre megmondta — megbosszulta magát egész gazdasági életünkben a mindenütt mutatózó áremelkedésekkel, amelyek a legnagyobb áldozatokat követelik. Meg kell érteni a közönséggel, hogy nem az a lényeges, mekkora mennyiségű papirpénzt kap árújáért, hanem, hogy milyen értékű az a papirmennyiség. Előre megmondta azt is, hogy a gabonaárának emelése nagyon emelni fogja a deficitet, ami viszont nagy terhet ró elsősorban a mezőgazdaságra.

Félre akart állani,

de bizonyos tényezők meggyőzték arról, hogy vannak körülmények, amikor egy kötelességtudó embernek helyén kell maradnia, ha ez nem is egyezik meggyőződéssel. Talán fel is morzsolódott

az energiája, de nem esoda, hiszen dezorganizációval állott szemben, amikor átvette a pénzügyi tárcát. Nem vehette igénybe mindenkiné a tanácsát, mert állásában bizonyos szabadságot kell fentartania magának, különben is nem minden tanács jó tanács. Pénzügyi viszonyaink rendezése megkezdődött a benyújtott javaslatokkal.

A vagyonadó behozatala

nem olyan egyszerű. Németország 8 hónappal ezelőtt törvényt hozott róla, de máig sincs végrehajtva. Hosszu időt vesz igénybe az összeállítás, melyet a folytonos új szituációk nagyon megnehezítenek. Decemberben 14-15 milliárd értékű bankjegy volt forgalomban. A kényszerkölcsön után ez a mennyiség lecsökkent 7 milliárdra, azóta csak lassan emelkedett úgy, hogy jelenleg 10 milliárd van forgalomban. Ennek dacára az árak magasabbak, mint voltak. Ausztriában 20 milliárd értékű bankjegy van forgalomban és a mi pénzünk kursusa alacsonyabb mégis, mint az osztrák. Világos, hogy

a rossz kursznak nemcsak közgazdasági, hanem politikai okai is vannak.

Bővebben nem akarok nyilatkozni. Csak annyit jegyzek meg, hogy bünt követünk el, amikor gazdasági defaitizmust

csinálunk. Ez ép úgy elítélendő, mint ahogy annak idején a hadi helyzettel szemben csinálták. Magából a nemzetgyűlésből szállnak ki olyan beszédek, amelyek rettenetes hatással vannak közgazdaságunkra. Szerencsére a külföldi közgazdasági tényezői megbíznak Magyarországi gazdasági értékekben.

Szterényi József báró: Rontjuk a magunk hitelét!

Korányi: Egy nemzet, amely lemondott minden reményről és amely kétségbe esik, eltemeti magát. Szilárd meggyőződés, hogy Magyarország jövője, gazdasági fellendülése teljesen biztosított van. Külső ellenségeink is csinálják a defaitizmust a spekulációval, az üzletkeveréssel.

A pénzügyminiszter azután felmutat egy sürgönnyt, amelyet egy nemzetgyűlési képviselő egy vidéki kormánybiztoshoz küldött. A sürgöny szövege ez:

»A nemzetgyűlésben elterjedt hírek szerint legközelebb pénzkicsérés és vagyon elvonás következik. Légy résen, hogy baj ne legyen.«

Óriási izgalom támadt a sürgöny felolvasása után a Ház minden oldalán. Az összes padokból harsogják:

— Ki az? Ki volt az a képviselő? Meg kell nevezni!

Elnök: Igazat kell adnom a nemzetgyűlésnek, hogy a pénzügyminiszter ur nevezze meg az illető képviselőt, mert amíg ez meg nem történik, a Ház valamennyi tagja gyanu alatt van.

Korányi: Az illető képviselő talán nem tudta, mit követ el... **Felkiáltások:** Meg kell nevezni! Nevet kérünk!

Korányi: Nem fogom megnevezni!

Erekly Károly: Akkor nincs is ilyen képviselő! Kétségbe vonjuk, amit állított!

Elnök: Oldjuk meg a kérdést úgy, hogy adjunk határidőt az illető képviselőnek, jelentkezék három nap alatt, ha pedig elmu-

lasztja, akkor megnevezi a pénzügyminiszter ur.

Korányi: Radikális intézkedésekre van szükség. Pénzünk értékének emelkedése nagy befolyással lehet az állami bevételekre. Terve az, hogy

kölcsönt vegyen fel,

amelyből az állami kiadásokat fedezi addig, amíg a vagyonadó befolyik. Részletesen nem nyilatkozhatik, csak azért mondta el ezeket, mert Sándor Pál felszólalására nyilatkozniia kellett.

A nemzetközi valuta-konferencia is lehet, hogy nagy hatással lesz az egész pénzügyi tervezet felépítésénél. Meg kell azonban várni a brüsszeli konferencia eredményét. A nemzetgyűlésnek addig várnia kell, amíg akkor az intézkedésekre kerül a sor, amelyek döntő befolyással lesznek egész

államháztartásunkra. Már most jelzem, hogy

nagy vagyonadó lesz

Ellentét ugylátszik a felszólalók és a tárgyalat javaslat között csak az ingó és ingatlan vagyon tekintetében van, de figyelmeztet arra, hogy nem szabad abba a hibába esni, mint a kommunis-ták, akik a vagyonban kizsákmányoló tökélt láttak. A tőzsdének különösen nálunk nagy jelentősége van, mert Budapestet földrajzi helyzeténél fogva az egész balkáni piac uralja. Kéri a Házat, hogy e legsürgősebben tárgyalja le a javaslatot. **Dinic** Viktor mentelmi jogának megsértését jelenti be, mert egy Adler nevű hadnagy az utcán igazolásra szólította föl. Szünet után a Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta

Nyílt felkelés tör ki Irországban ha a corki polgármester meghal

Berlin, szeptember 14. Mai kelttel táviratozzák Párisból:

A *Journal* londoni tudósítója jelenti, hogy Irországban komoly zavargásoktól tartanak, ha a corki polgármester meghal. Azoknak a tiszteknek a családjaikat, akik ir földön teljesítenek szolgálatot, sürgősen visszarendelték. Olyan óvatossági intézkedés ez, amilyent a brit kormány Mezopotámiában sem tett legutóbb, amikor lázadás kitörésétől lehetett tartani. *Egészen bizonyos, hogy Irországban nyílt felkelés készül.*

A legelső kérdés a kenyér biztosítása

V város felirata a közélet-mezőségügyi miniszterhez

Abból az alkalomból, hogy Vass János közéletmezési miniszter leiratban tudatta a városi törvényhatósággal kinevezését és munkájához a város támogatását kérte, a jog- és pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a miniszterhez a következő feliratot intézze:

Nagyméltósága Miniszter Ur!

Abból az alkalomból, hogy a Kormányzó ur Ó Főméltóságának bizalma Nagyméltóságodat állította az országos közéletmezési ügyek élére, Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának mai napon egybegyűlt közgyűlése bizalommal közönte Nagyméltóságodat.

Nagyméltóságod kipróbált vállára nagy feladatok megoldása nehezedik. Abban a küzdelemben, amelyet csonka Magyarország most vív, legelsőrendűbb kérdés a mindennapi kenyér biztosítása. Nagyméltóságod terhe lett annak a nyomasztóan súlyos kérdésnek megoldása, hogy biztosítsassék az ország minden lakosságának a táplálkozás lehetősége, amely a fejlődésnek nyugodt alapja, mert addig, amíg ez a lehetőség nem biztosítottatik, talaja lesz a felforgató eszméknek, amelyek mindig az üres gyomrokon keresztül hatottak a legkönnyebben.

Ennek a feladatnak megoldására és a közjó munkálására irányuló törekvésében bizton számíthat Nagyméltóságod Debreczen sz. kir. város közönségének és törvényes szerveinek támogatására.

Támogatni akarja e magyar város törvényhatósági bizottsága Nagyméltóságodat a konzolidá-

A corki polgármester nagyon rossz éjszakát töltött. Mindössze néhány szót mondott a gyóntató papnak tegnap reggel és azóta némán fekszik. Teljesen legyengült, kizsákmányolt, amit azzal árul el, hogy sűrűn kapkod a fejéhez, de még mindig eszméletlen van.

Tegnap a vendégfogadók, a vendéglők és a kávéházak Dubliuban két óra hosszat zárva voltak, mert a személyzet még egyszer elment a templomba, hogy jelen legyen a corki polgármester életéért tartott istentiszteleten.

lás megalapozásának munkájában odaadó lelkesedéssel.

Amidőn nemes törekvésében segítségét felajánlja Debreczen sz. kir. város törvényhatósága Nagyméltóságodnak, üdvözlőjük Excelenciátat magas és súlyos felelősségű állásában.

A budapesti tőzsde

Budapest, szept. 14.

Az értékpiacon az irányzat szilárd. Egyes értékek a korlátban ugrásszerűen emelkednek. A kulisszban az érdeklődés teljesen a Déli vasut irányult, amely közel 100 koronával emelkedett.

Arfolyamok: Magyar hitel 1700-18, Osztrák hitel 938-45, Jelzálogbank 495-90, Leszámitoló 770-75, Hazai bank 700, Hermes 460-90, Angol-magyar 895-915, Magyar-olasz 502-10, Alt. Tktptár 1150-70, Beocsini 4680-730, Salgó 6450-525, Rima 3445-80, Nasici 13100-12900, Adria 13800-651, Atlantica 6875-900, Közuti 1550-10, Déli vasut 1268-350, Levante 5000, Államvasut 3800-75, Trust 1350, Ganz-vill. 3400, Brassói 4300-250, Danica 5000-5050, Papir 2870-900, Cukor 14000-13650, Lámpa 2420-70, Gummi 3175-150, Telefon 1660.

A valutapiacra a márka jelentékenyen esett, mert Zürichben is visszaesett a márka. A többi értékben az irányzat szilárd.

Arfolyamok: Napoleon 825-836, Font 928-942, Dollár 265-272, Francia frank 1873-1875, Márka 495-483, Lira 1170-1167, Lei 560-566, Romanov 310-307, Sokol 405-402, Dinár 940, Osztrák korona 9450.

A zürichi devizák

Zürich, szeptember 14. (Megnyitás) Berlin 1055, New-York 621, Milano 2610, Zágráb 550, Prága 925, Budapest 230, Bécs 275, Osztrák lebeléjezett bankjegy 250, Bukarest 1310.

Minden menekült-béiely amolyt megveszel egy könnyeseppet szarit fel.

Stromfeld ezredes bünpöre

A felebbviteli főtárgyalás második napja

Budapest, szept. 14. A legfelsőbb katonai törvényszéken **Stromfeld** Aurél volt vezérkari ezredes bünpörének mai folytatólagos tárgyalását **Stadler** István vezérőrnagy délelőtt 9 órakor nyitotta meg.

Szabó György dr. alezredes hadbíró a védelem alakja, majd anyagi semmisségi panaszaival foglalkozik. A vádlott bünössége mellett vall szökése is. Ami a kényszert illeti, csak a legyőzhetetlen kényszer jöhet itt számításba.

Szünet után **Darvai** János dr. védő beszélt. **Stromfeld** szökésével foglalkozik. Tiltakozik az ellen, hogy különös politikai érdekekről vagy magasabb politikai szempontokról beszéljenek s ilyenek vétessenek figyelembe. Itt közérdekről és a tisztikar reno-méjáról van szó. A hiányos ítéletnek óriási hibája, hogy abban egy szó sincs **Stromfeld** tizenegy ellenforradalmi ténnyéről.

A védő beszéde után újból **Szabó** György dr. koronaügyész emelkedett szólásra és azt állította, hogy **Stromfeld** igenis azzal a szándékkal vállalta a vezérkari főnökséget, hogy segítségére legyen a szovjetnek.

A tárgyalás tart.

MEGNYILT

Herman Nándor és Tsa fehérmű készítő

uri divat üzlete

Piac-u. 10. Bikával szemben.

Ítélet a hadházi kommunisták bünpörében

A két bánhegyi másfél évi börtönt kapott — 26 vádlottat felmentettek

Közel nyolc órai tanácskozás után, tegnap éjszaka fél 11 órakor hirdette ki **Nagy** Kálmán dr. kir. ítéltáblai bíró, főtárgyalási elnök a törvényszék ítéletét a hadházi kommunisták monstrebünpörében. Az ítélet kihirdetésére óriási közönség jelent meg.

A törvényszék **Bánhegyesi** Kálmánt és **Bánhegyesi** Gézát egy és fél évi börtönre, **Balogh** Imrét, **Veres** Józsefet és **Czibere** Antall egy évi börtönre, **Szöllös** Sándort, **Gargya** Gergelyt, **Magyar** Imrét, **Jenei** Imrét és **Szathmari** András hat hónapi börtönre, **Bácsi** Gábort, **Szabó** Gyulát, **Somogyi** Sándort és **Pál** Sándort 5 havi és 15 napi fogházra, **Ari** Józsefet, **Kerek** Kálmánt, **Sörös** Mészáros Józsefet, **Vajda** Gábort, **Fóris** Lajost és **Kecskés** Lajost 4 havi fogházra, **Hunyadi** Miklóst, **Gál** Mihályt, **Csáko** Gyulát és **Szabó** Imrét 3 havi fogházra, **Kálmánczi** Miklóst, **Szöllös** Gábort, **Gál** Józsefet, **Öbledő** Gábort, **Kiss** Imrét, **Bakó** Sándort, **Sándor** Gábort és **K. Szabó** Imrét 2-2 havi fogházra ítélte. 26 vádlottat a törvényszék fölmentett a vád alól.

Az elítélt vádlottakat zsarolás, orgazdaság, hatóság elleni erőszak és személyes szabadság megsértésének vétségében, illetve büntetésben mondta ki bünösnek a törvényszék. A legfőbb vádlottal szemben enyhítő körülménynek tudta be a bíróság, hogy hosszabb ideig román fogságban voltak s

Cipők legjobb minőségben **Grünwald-cipőüzem** készzen és méret után **Sas-utca 4.,** kölcsönsegélyző-épület.

a románok meg is botozták őket, továbbá, hogy nagy családjuk van, súlyosbító körülménynek tudta be azonban, hogy több bűncselekmény terhelte őket s főleg, hogy a tanácsrendszer támogatásával Magyarország romlásához hatékonyan hozzájárultak.

Dancsi Sándor, Pál Sándor, Szabó Gyula, Bácsi Gábor, Somogyi Sándor, Csákó Gyula és Szabó Bálint büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette a bíróság és azonnali szabadlábra helyezését rendelte el, Bánhegyesi Kálmán és Bánhegyesi Géza büntetésüket pedig a vizsgálati fogságból egy évet beszámított.

Csigéné! sonka, szalámi, császárhús, füstölt húsmeleg, naponta friss tepertő, esténként meleg kolbász, pácolt csemegeszalonna és kolbász különlegességek állandóan.
Batthyányi-utca 6. sz.

HIREK.

— **Deschanel lemond.** Bécsből táviratozzák: A *Neue Freie Presse* jelentés szerint Deschanel elnök állapotában csütörtökről péntekre virradó éjszaka hirtelen rosszabbodás állott be. Az elnök újabb erős idegrohamot kapott. Számítanak arra, hogy Versaillesben legrovidebb időn belül összehívják a kamarát és a szenátust, hogy Deschanel utódját megválasszák.

— **Egy öl városi fa: 1200 korona.** A jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután tartott ülésén beható vita keretében foglalkozott az erdőhivatalnak a városi fa felhasználására vonatkozó előterjesztésével, melyet tegnap ismerlettünk. A bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a hasábfá árát 1200 koronában állapítsa meg. Az 1918. évről még esedékes kompetencia-fa árának hasábfánál a vágástéren 400, a raktárban 600, botfánál pedig 280, illetve 500 koronában való megállapítását javasolja a bizottság. Az 1919. évről esedékes kompetencia-fa ára az új faáraknál 33 százalékkal olcsóbban lenne megállapítandó. Javasolja a bizottság, hogy a közgyűlés hívja fel a tanácsot, hogy az érdekeltek bevonásával bizottságot alakítson, mely a városi fa igazságos és méltányos elosztását intézze és szigorú ellenőrzést gyakoroljon.

— **A menekültek elhelyezése.** A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a menekültek számára építendő 50 szükséglakás céljaira a DMKE épület mögötti területet 20 korona jog elismerési díj ellenében örök használatra engedje át.

— **Katona műkedvelőink előadása.** Tegnapelőtt, hétfőn este tartották meg a menekültek javára az Arany Bika moziban gyér közönség előtt kabarészerű előadásukat házi-eredűnk műkedvelő katonái. Amit személyesen és együttesen nyújtottak, az többnyire eredeti forrásból fakadt és eredeti színezettel bírt. A két allegorikus dráma és a bohózatok közel álló vigjáték szerzője és főszerzője, Sáska Lajos örvezető, sok oldalról tanujelét adta fantáziájának és ambíciójának, amely úgy írta meg, mint alakító képességében oly bőségesen mutatkozott, hogy tehetsége a műkedvelői mértéket erősen meghaladja. Rajta kívül nagyban hozzájárultak az est sikeréhez Takács Juliska és Zsibrita Emma urleányok, valamint a konferáló Debreczeni József, a komikumával zajos tetszésben részesülő Bay Gyula, továbbá Ari József, Bodnár Kálmán,

Tóth Ferenc, Nemes Mihály és Geodeon László, akik sok igyekezettel iparkodtak a közönséget mulattatni. Sajnos, a menekültek az est jövedelméből a sokrendbeli kiadás levonása után vajmi csekély összegben részesülnek, mindamellett is, hogy az Apolló mozgó színház r.-t. a helyiséget a világitást, a kiszolgálást teljesen a jótékony cél iránti tekintetből ingyen szolgáltatta.

— **A népbiztosok bünpöre.** Budapesti tudósítónk jelenti: A népbiztosok bünpörének mai tárgyalásán Jávorka Jenő tűzészázadosát hallgatták ki. A tanu elbeszélte a júniusi ellenforradalom előkészítését, lefolyását és bukását, majd a véstörvényszékek tárgyalásait ismertette.

— **Újból emelik a gáz és a villamos áram árát.** A jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén hosszas vita után úgy határozott, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek, rendelje el a gáz fogyasztási árának köbméterenként 4 koronáról 7 koronára, a villamos áram fogyasztási árának kiloyatt óránként nagy fogyasztóknál 12 koronáról 15 koronára, magánosoknál 8 koronáról 11 koronára, motorokra 5 koronáról 9 koronára való felemelését.

— **Köszönetnyilvánítás.** Abból az alkalomból, hogy a katona műkedvelők előadást rendeztek e hó 13-án az Arany Bika moziban a menekültek javára, kedves kötelességet teljesít a menekültügyi hivatal vezetője, midőn egyrészt az előadónak készséges közreműködésükért, másrészt az Apolló mozgószínház R.-T.-nak a mozgószínházi helyiség, világitás és kiszolgálásért, valamint Turai Farkas urnak a plakátok ingyenes felragasztásáért hálás köszönetet mond.

— **A kataszteri helyszínelés eredménye.** Debreczen sz. kir. város határában az 1914., 1916., 1917. és 1918. évi mérnöki I. számú nyilvántartási jegyzékekben foglalt művelési ág és adótárgyváltozások helyszínelésének eredménye adótárgyváltozást jelezte: foglalt szeptember 27-től október 11-ig közzselemre lesz kitéve a polgármesteri hivatalban (Városháza I. c. 4. sz.) Az érdekeltek esetleges felszólalásait szóval vagy írásban a jelzett helyen és a fenti határidőn belül megtehetik.

— **Ipari munkaközvetítés.** A hatósági munkaközvetítőnél foglalkozást kaphat 400 fakitermelő munkás, 58 szakmunkás férfi, 5 nő, 165 segédmunkás férfi, 12 nő. Foglalkozást keresnek: 111 szakmunkás férfi, 43 segédmunkás férfi, 11 nő, tanoncul keresnek 22 helyben, 2 vidéken. Mindenes házi cselédt keresnek 54 helyben, 6 vidéken.

— **Mezőgazdák és mezőgazdasági munkások figyelmébe.** A mezőgazdasági munkaközvetítő felhívja mindazon mezőgazdákat, kiknek jelenleg bármily nemű mezőgazdasági munkásra szükségük van, ezen igényüket sürgősen jelentésük be a hatósági munkaközvetítőnél. A mezőgazdasági munkaközvetítő felhívja az összes mezőgazdasági munkásokat, kik jelenleg hely nélkül vannak, vagy helyüket megváltoztatni akarják, saját érdekükben jelentkezzenek minden alkalom elfogadása céljából.

— **A termelő lakosság figyelmébe!** A Területvédő Liga a helyi lapok útján már felhívta a termelő közönséget, hogy minden kat. hold bevetett terület után hazafias szent célra 5 kgr. terményt adjanak át maximális áron. Időközben a buza, rozs és kétszeres zár alá vétetett s így a közönség egy része azt hiszi, hogy a Területvédő Liga ezen kérését tárgyalanná vált. Epen ezért a Liga vezetőségének megkeresése folytán értesítjük a termelő lakosságot, hogy ezen gabonagyűjtési akció ma is fennáll, sőt jelentőségében emelkedett, amiért is kérjük Debreczen város haza-

fias közönségét, hogy a szent célra most már kivétel nélkül mindenki ajánlja fel a megfelelő mennyiséget, hogy a Liga által kitűzött szent célok megvalósíthatók legyenek. A felajánlott gabonakészleteket naponta délelőtt 9-től 1 óráig a Debreczeni Első Takarékpénztárhoz kell beszállítani, ahol azokat átveszik és a gabona térítési árát (buzáért mm-ként 500 koronát, rozszért, kétszeresért és árpaért 400 koronát) azonnal kifizetik. Közélelmelési ügyosztály.

— **Lékai-Leitnert elfogták Bécsben.** Bécsből táviratozzák: Pénteken két férfit fogtak ell itt, akik hatósági bejelentés nélkül tartózkodtak Bécsben. Egyikük Lékai-Leitner János magyarállampolgár, aki 1918 októberében merényletet kísérelt meg Tisza István gróf ellen. A másik Fischer Károly álnév alatt rejtőzködött és csehszlovák utlevelet találtak nála, de magyar alattvaló és a rendőrség tudni véli, hogy kommunista, aki Magyarországon betört egy templomba és rabolt; igazi neve Kázmér József.

— **800.000 korona a közkórháznak.** A munkaügyi és népjóléti miniszter a debreceni közkórház gyógyszerköltéséire 300.000, az ápolási díjak előlegezésére 500.000 koronát utalt ki az állampénztárból.

— **A zenédei tandíjak felemelése.** A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a városi zeneiskolánál a tandíjat 400, a beiratási díjat 50, a bizonyítvány díját 10, a rendes tanárok pótlóra díját 20, a nem rendes tanárokat 12 koronára emelje fel, viszont az adható tandíjmentességek százalékát 25 százalékban állapítsa meg.

— **40.000 kilogramm só.** A sóelosztó-bizottság a 70 dekagrammos fejadagok fedezetéül 40.000 kilogramm só utalt ki a közlelmelési ügyosztálynak.

— **Ajánlat petroleumra.** Az ásványolaj-ipari szövetség ajánlatot tett a városnak, hogy október hónapra 250 méterháza romániai petroleumot szállít. A petroleum ára ab Budapest 32 korona kilogrammonként.

— **Részvénytársaság veszi át Frigyes főherceg uradalmaikat.** Budapesti tudósítónk jelenti: Multkoriban az a hír terjedt el, hogy Frigyes főherceg felveszi az angol állampolgárságot és így akarja megmenteni rengeteg magánvagyonát. Ezt a hírt hivatalosan megcáfolták. Az azonban tény, hogy a főherceg részvénytársaságot akar összehozni ausztriai, csehországi, lengyelországi, jugoszláviai és magyarországi uradalmainak kihasználására és állítólag megnyerte ennek a tervnek az angol főkét. A részvénytársaságnak természetesen a főherceg lesz a főrésztvényese.

— **Városi segélyek.** A közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti a jog- és pénzügyi bizottság, hogy a menekülteket védő szövetségnek 10.000 korona, a katonai testnevelési osztálynak 10.000 korona segélyt szavazzon meg, a magyar nemzeti szövetségbe pedig 1000 koronás alapítvánnyal lépjen be.

— **A guti iparvasut.** A szerdai közgyűlés mint póttárgyat fogja tárgyalni az erdőhivatal előterjesztését, melyben a guti iparvasut továbbépítéséhez 1350000 korona hitel megszavazását kéri.

— **Milyen lesz a nagy vagyonadó?** Erről a fontos kérdéstről 18-án csütörtökön d. u. 5 és fél órakor a Kereskedő Társulat disztermében Németh Aladár előadást tart, amelyen ismertetni fogja a német, osztrák és cseh nagy vagyonadó törvényeket is. Az előadás érdeklődőket szívesen látunk.

— **A siketnémákat gyámoltó egyesület** 1905-ben a várostól 20.000 koronás alapítványt kapott. Ennek ellenében a város az egyesülethez három igazgatósági tagot nevez ki. A három igazgatósági tag Ujfalussy József dr., Harangi Sándor és Roncsik Lajos elhalálozván, újabb tagok kiküldése szükséges. A városi tanács azt javasolja a közgyűlésnek, hogy igazgatósági tagokul Komlóssy Imre dr., Balog István és Serly Gusztáv törvényhatósági bizottsági tagokat küldje ki.

— **Elfogott sertéstolvajok.** Érdekes, csempészettel kombinált lopási ügyben nyomozott eredményesen a debreczeni csendőrség. A mult héten a vágóhid mögötti Lindenfeld-féle sertéshizlalóból ismeretlen tettesek 6 darab összesen 80.000 korona értékű hizott sertést loptak el s csupán azt lehetett megállapítani róluk, hogy Nagyléta irányában távoztak el. A csendőrök megtudták, hogy a tolvajok a Ludas csárdában megjelentek s N.-létára küldtek be szekérrt. A korszáros vallomásából kiderült, hogy a tolvajok Kozma Sándor és Kozma György nagylétai lakosok voltak, akik Papp Démetér nagylétai lakos szekerén mentek Nagylétára a sertésekkel. A csendőrök elfogták a két tolvajt s megtalálták náluk a sertéseket is. Mindkét tolvajt letartóztatták.

— **Előadás a skót-magyar-szekély rokonságról.** Rose tanárnak a skót-magyar-szekély rokonságról csütörtökön délután 4 órakor a vármegyeháza disztermében tartandó előadása iránt napról-napra nagyobb érdeklődéssel fordul városunk intelligens közönsége, melynek vezető fórumai valóságos propagandát fejtenek ki az előadás külső fényének és sikerének emelése érdekében. Az előadáson egyébként az összes felső- és középsőiskolák tanestülete is meg fognak jelenni. Jegyek még a mai napon előre válthatók a Somossy László és Kontsek Kornél cégnél, valamint a Méliusz és Csáthy könyvkereskedésekben, valamint csütörtökön délután 3 órától kezdve a Vármegyeházban felállított pénztárnál.

— **Apák! Anyák!** Igyekezzetek! Ha örömet akartok szerezni gyermekiteknek, Lindenfeldnél cipőt vegyetek. Simonffy-utca 13.

— **Krepp-papírok** mindenféle színben kaphatók óriási választékban Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság papírkereskedésében. Piac-u. 31.

— **Női-, férfi- és gyermekcipők** a legnagyobb választékban, szolid olcsó árban beszerezhetők Weinberger Cipőgyár főzetében. Piac-u. 65.

— **Tankönyvek, írószerek, rajzszerek** legolcsóbban Gárdos könyv- és papírboltjában püspöki-palota.

— **Alakíttassa** kalapját Széll és Kósánál, Piac-u. 63., ahol a legújabb divat szerint gyorsan és pontosan elkészül.

— **Üzleti könyvek** minden nagyságban és kivitelben kaphatók. Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. papírnagykereskedésében. Nyomatványok a legizsésesebb kivitelben 24 óra alatt készülnek. Telefon 54.

— **Weissmann Jakab** okl. mérnök jogosított földmérő magánmérnöki irodája Piac-u. 64. sz. alatt van.

— **Lindenfeld-célg** Kossuth-utca 4. alól cipőüzletét Simonffy-utca 13. alá helyezte.

— **Dívatlapok, német, francia angol, továbbá gyermek-, kosztüm-, blous-lapok** az őszi-téli idényre igen nagy választékban kaphatók Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében Piac-u. 34.

— **Ünnepl imakönyvek,** (Machsorok) az izz. ünnepekre kapható Aczél Henrik modern antiquáriumban.

Legjobb cipőket készít Grünwald
cipőüzeme, Sas-utca 4. szám.

SZINHÁZ.

A színházi iroda jelentése:

Nyíllszini tapsok viharzanak végig a *Sylvio kapitány* minden előadásán, ami a legélénkebb bizonyossága annak, hogy ez mindenkit megkapó gyönyörű darab. Ma szerdán este, már hatodszor játsszák a Csokonai-színházban.

A bérlet-kiadás. A Csokonai-színházban ma, szerdán veszi kezdetét a bérletek kiváltása a színház előcsarnokában. Elsősorban törzskönyvezett bérlők részére szolgáltatják ki a bérletjegyeket, amelyekhez régi tiszteletreméltó jogok fűződnek s melyekhez a színház iránt való meleg szeretettel mindenkor ragaszkodott Debrecen közönsége. Az új bérlők az esetleges D) bérletre tehetnek előjegyzést.

Maciste, az igazság őre, olasz kalandortörténet, harmadik rész, félülmulja az első két részt; még nem láttunk ily szédítő produkciókat, bemutatja az Apollo. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

Cinabar III. amerikai cowboy kalandortörténet, harmadik rész, félülmulja az első két részt; még nem láttunk ily szédítő produkciókat, bemutatja az Apollo. Előadások 6 és 8-kor. Jegyelővétel.

SPORT.

Birkózás. A Debreceni Tornaegyesület által 1920. évi szeptember hó 19-én vasárnap délelőtt 10 órai és délután 3 órai kezdettel a DTE. nagyerdei pályáján rendezendő szabadtéri helyi meghívási birkózó versenyének feltételei:

I. Általános feltételek: 1. pehelysúly 60 kg-ig, 2. könnyűsúly 60 kg-tól 67 és fél kg-ig, 3. középsúly a 67 és fél-től 75 kg-ig, középsúly b) 75 kg-tól 82 és fél kg-ig, 4. nehézsúly 82 és fél kg-tól feljebb. 5. A verseny a MASz. szabályai szerint rendeztetik. 6. A versenyen résztvehetnek a debreceni egyesületnek a kerület által leigazolt versenyzői. 7. Nevezési határidő 1920. szeptember 6. este 7 óra. 8. Nevezési díj 5 korona. A nevezések és nevezési díjak - Paulovich Pál kerületi előadó címére (Debrecen, Széchenyi-u. 23. sz. I. em.) küldendők.

II. Díjazás. Minden súlycsoport győztese nagy bronz érmet kap. A II. és III. helyezettek — az indulók számára tekintettel — a Debreceni Tornaegyesület véséssel ellátott kis bronz érmet nyerik egyesületi szalagon. 10 induló vagy annál több induló esetén a negyedik helyezettek is díjaztatnak.

Mérlegelés a DTE. Péterfia-utcai tornateremben vasárnap 19-én reggel 9 órakor. Debrecenben, 1920. szeptember 12. Bacsó Pál bir. szakoszt. elnök, Bódogh László bir. szakoszt. előadó.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Írta: IVÁNYI ÖDÖN. (137.)

Veront megijesztették e szavak. Abban a felindulásban, mely percről-percre fokozottabb mértékben vett rajta erőt, az tartotta fenn, hogy nemsokára haza jut s ha egyedül lesz, majd összeszedi magát. Ugy gondolt az otthonra, mint a leszállás közben megszedült léghajós a földre: mindjárt jobban lesz, csak a kivetett horgony fogja meg a földet... A bezárt otthon előtt ugy érezte magát, mint aki a fejét vesztette egészen.

Kanut maga sem tudta, hogy mit tegyen? Itt nem hagyhatja Veront, az bizonyos!... A saját lakásán ugyan érintetlenül áll a Veron szobája, de oda sem viheti. Igen, ha Esztike idahaza volna. De így!... Talán egy

szállóba mennének s Veront az éjszakára ottan helyezné el. Ezt az ötletet is elvetette, amint a kapus szemtelen nézésére gondolt. A szállóban még több ilyen cselekedtet gyanuja környékezne Veront.

A kapus, látva ezt a néma habozást, idején levőnek találta, hogy a megzavarodott párt tanácsal segítse.

— A földszinten lakik egy kisasszony. Az ma éjjel nem hál itthon. A szobát én tölem bírja. Nálam van a kulcs. Reggelig, ha tetszik...

Veron föllázadva, undorodva fordult meg. Ismerte látásból a kapus albérlőjét. Bizony Biri angyal volt e nőszemélyhez képest. A szoba pedig botránja a háznak. A kapus ajánlata arcába kergette a vért. Ugy sietett az utcára, hogy Kanut alig tudta beérni.

Folyt. köv.

Veszünk

Mézet, Mákot, Diót, Babot, Lencsét, Borsót, Kölest, Napraforgó és mindenféle Repceolajat Gazdasági terményt.

ULLMAN SALAMON
Kereskedelmi Részvénytársaság

Óra- és ókszerjavító műhely

Hunyadi-utca 12. sz.
8 nap alatt mindenféle javítást jótállás mellett elkészítik

KOHN MÓR.

Tankönyvek

az előirt legújabb kiadásokban az összes tanintézetek számára kaphatók

HEGEDÜS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai r.-t. könyv- és papirkereskedésében

Még nem telelő tankönyveket b... cseréljük vagy visszavesszük !!

Rajztömbök, körzők, vonalzó, füzetek, valamint mindenféle író- és rajzszerkek a legelőnyösebb napi áron szereshetők be.

Videki rendelések pontosan eszközöltetnek !!

Telefon 54. Telefon 54.

Női és gyermekruha varrást

legkényesebb izlésnek is megfelelően, plüssözést gyorsan és pontosan készít olcsó árban

Naményi Bözsi

varrodája :: Miklós-utca 1.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 15—, minden további szó K 150. Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számíttatnak.

VÉTEL.

Aranyat, ezüstöt, briliánsokat legmagasabb árban veszek Schiffmann ékszerész, Piac-utca 67.

Elsőrendű tűzfát nagyobb mennyiségben veszünk. Áránlatot kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

4 szobás családi házat megvételre keresek Közvetítőt díjazok. Cim a kiadóhivatalban.

Ócska ólmot tisztított állapotban bármily mennyiségben (10 kg-tól) veszünk. — Cim a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Mérték szerinti kész ruhák legolcsóbban beszerezhetők Moskovits, Hatvan-u. 5.

Friss élesztő kapható a reggelt órákban Rosenthal Sándornál, Csapó-utca 19.

Legjobb melltartókat, has- és csipőfűzőket legújtanosabb árban készit özv. Kiss Dezsőné, Batthyányi-utca 26. sz.

Varrógép jó karban levő eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó egy 10-12 éves fiúnak való kabát és egy női télikabát. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Elefántesont billiárdgolyó, 2 garnitúra, jutányosan eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Dr. HEGEDÜSNÉ

Gyermekdivatházában Simonffy-u. 2. sz. megérkeztek a **babi flanel** és **barchet ruhák**

és egyéb **ősz** gyermek ruházati cikkek.

I-só kereskedelmi iskolai könyvek és II-ik polgári leányiskolai könyvek eladók. Veres-utca 4. sz.

Férfi ruhák jókarban levők eladók Miklós-u. 37. Herczegné.

25 méter papír és pamut kelme egy tételben jutányosan eladó. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Zománc-edények teljesen jókarban levők eladók Bika-bérbáz, II. emelet 2.

Tiszta egész ives makulatura papír (ujság) kapható lapunk nyomdájában.

KERESLET.

2000 korona jutalmat adok annak, aki engem 2 szoba konyhából álló lakáshoz juttat. Cimemre küldött ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Egész házat bérelnék udvarral a város belterületén, vagy a közeli külsőségen azonnali vagy későbbi beköltözésre. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Házmesternek ajánlkozok jobb iparos, ki a villanyszerelést is érti. Cim a kiadóhivatalban.

VEGYES.

Teljes ellátásra beleértve a gyermekek tanulására való felügyeletét, 1-2 alsóbb osztályba járó tanuló részben természetbeli járandóságokért elláráll előkelő család. Cim a kiadóhivatalban.

Uri papi család teljes ellátásra felvesz 1-2 kisebb iskolai növendéket. Hatvan-utca 1., I. em. 8. sz.

Uri zsidó család elvállalja intelligens szülők gyermekét élelmiszor ellenében, hol német zongora oktatásban is részesülhet. Cim a kiadóhivatalban.

Végzett tanítónő elvállal elemi és polgári iskolai tanulókat német és zongora oktatást is nyújt. Cim a kiadóhivatalban.

Gyermekeket az iskolaidény kezdetével (ritualis kosztolásra) válalok teljes ellátásra. Legjobb gondozást biztosítok. Herczegné, Miklós-utca 37.

Mindenemű fehérnemű varrást és javítást jutányosan elvállalok Virág-utca 23.

Női és férfi kalapok ujjalakítása 8 nap alatt **Piac-utca 9. sz.**
Városi és állami tisztviselők előnyárban részesülnek.

Száraz tuskó

kazánfűtésre alkalmas kapható mázsámként.

Hasáb tűzfára

wagon tételben előjegyzéseket elfogadok. Videki rendelést is eszközök

Polyánszky Orest

tűzifa- és szénkereskedő, Piac-utca 58. Szoboszlai-ut 1., Telefon 128.

Kalapformáló műhely

Piac-utca 79. **KOHN HELÉN**

kalapszalonyában legújabb bécsi modellek után velour-, filc- és bársonykalapok formálását, festését jutányosan árban nyolc nap alatt készit.

Ócska és uj tankönyvek

a legújabb kiadásokban minden iskola részére kaphatók

Aczél Henrik

modern antikváriumában Piac-u. 24. Első Takarékpálota

Esetleg hiányos vagy meg nem felelő kiadású tankönyveket bármikor becserélek, vagy visszaveszek, miért is mindenki bizalommal vásárolhat.

Körzők, rajztömbök, iskolatáskák, mindenféle író- és rajzszerkek

legjutányosabb árban szereshetők be.

Felelős szerkesztő: Dr. HEGEDÜS LORÁNT.

Kiadó: HEGEDÜS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Nyomatott Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában, Piac-utca 49.